

MEDKULTURNI DIALOG – OBISK JOSEPHA RAKOTORAHALHY

Na OŠ Elvire Vatovec Prade smo 21. 3. 2008 gostili gospoda Josepha. Ta že 31 let živi v Ljubljani, prihaja pa z Madagaskarja. Sem je prišel, da bi opravil študij iz arhitekture. Predstavil nam je svojo kulturo, običaje in način življenja. Z njegovim obiskom smo še dodatno poudarili medkulturnost, ki je tema letošnjega slovenskega predsedovanja EU.

Zakaj ste se sploh preselili v Slovenijo?

Sem sem prišel kot študent. Moja mama si je želela, da bi eden od njenih devetih otrok diplomiral. Tudi oče se je ukvarjal z gradbeništvom, toda študija ni dokončal, zato sem želel postati diplomiran arhitekt. Tako sem prišel v Slovenijo.

Kakšni so bili vaši prvi vtisi o Sloveniji?

Najbolj me je šokirala temperatura. Ko sem namreč prispel, je bil december. Na Madagaskarju so najnižje temperature okoli +10° C, tukaj pa je bilo -15° C. Pri nas v šolah nismo imeli ogrevanja, zato se nam je zdelo +10° C zelo mrzlo. Če so bile temperature nižje, pa je pouk celo odpadel. Veliko težavo mi je predstavljal tudi jezik, ki mi je zvenel kot kitajščina. Slovenci ste tudi zelo zadržan narod, toda ko se enkrat vklopiš v družbo, "te ne izpustijo več".

Ste hitro navezali stike in našli prijatelje?

Da. Pri tem sta mi pomagala glasba in petje. Tudi ko grem v gostilno in začnem peti, me takoj sprejmejo medse. Ponekod pa imajo grde navade in te takoj pogledajo postrani, ko vidijo, da nisi domačin. Ko vstopiš v gostilno, vse potihne in vate so uprte vse oči. Toda jaz sem uporabil zvijačo in ljudem plačal pijačo. Takoj so postali prijaznejši. Če si odprt do ljudi in nimaš zadržkov, lažje navežeš stike. Tudi Slovencem, ki se odpravljajo na Madagaskar, svetujem, da postanejo takšni.

Kako hitro ste se naučili slovenskega jezika?

Na voljo so mi dali 3 mesece. Če mi ne bi uspelo, bi se moral vrniti na Madagaskar. Pomagal sem si tako, da sem hodil na avtobusne postaje klepetat z ljudmi. Dolgo je trajalo, da so ljudje spregovorili z mano. Takrat sem imel afro frizuro, zato so se me izogibali. Ko sem jih vprašal, zakaj ne želijo govoriti z mano, so mi odgovorili, da je kriva moja frizura, saj naj bi izgledal, kot da bi imel "ikebano na glavi". To je bilo nekaj, kar do zdaj v Sloveniji ni še nobeden videl. A to me ni motilo, saj me je moja frizura naredila unikatnega, edinstvenega. Priznajte si, da ste lepi in edinstveni. Bodite to, kar ste in ne imitirajte drugih, ker boste tako vedno v senci. Na tak način sem prišel do znanja slovenščine. Ko sem si ustvaril družino, sem začel spoznavati ostala slovenska narečja. Znanje sem uporabil na tečajih in moja učiteljica je bila zelo navdušena. Moje načelo je, da vsak dan porabim eno uro za učenje. Tako nimam problemov v primerjavi s tistimi, ki se učijo tik pred zdajci in so pri izpitu tako zaspani in utrujeni od učenja, da se ne spomnijo niti lastnega priimka.

Ali se s svojimi otroki pogovarjate v magalščini?

Že od njihovega rojstva sem se z njimi pogovarjal v magalščini, vendar sem to kmalu opustil, ker so mi očitali, da govorim zelo čuden jezik in naj govorim slovensko. Ni se mi zdelo prav, da jim vsiljujem jezik, ki ga ne uporabljajo. Ker sem tukaj edini, se mi raba maternega jezika ni zdela tako pomembna.

Kako ste začeli širiti svojo kulturo?

Prijatelji so me povabljali k sebi domov, da bi svoje življenje predstavil njihovim družinam. Ko je bilo prošelj vse več, nisem mogel ugoditi vsem, zato mi je prišlo na misel, da bi v kulturnih domovih predaval širšemu občinstvu. Tako sem začel predavati tudi na osnovnih in srednjih šolah.

Torej od tega živite?

Ne, učim tudi na fakulteti pri razvoju arhitekture. Profesor me je pred 4 leti povabil, da bi poučeval. Ukvarjam se tudi z obnavljanjem starih cerkva in samostanov. S Slovenijo se počutim nekako povezan. Eno od povezav sem opazil v priimku ustanovitelja enega od samostanov, ki ga prenavljam. Njegov priimek je Otokar. Če ga preberete nazaj, dobite moj priimek.

Katere so najočitnejše kulturne razlike med Slovenijo in Madagaskarjem?

Pogrešam sproščeno petje, da bi pel kot svobodna ptica, ki ji ni mar, če jo poslušáš, ali ti je njeno petje všeč ali ne. Očitno razliko vidim tudi v odnosih do umrlih. Pri nas je običaj, da se za pokojnega veselimo, ker vemo, da gre v boljše kraje, kjer ne bo trpel. V Sloveniji pa žalujete za izgubljeno osebo. Pri nas vsak, ki umre postane svetnik. Ne potrebuje narediti čudeža, da bi to postal. In vsakega pokopljemo z vsemi častmi in na madagaskarski način.

Bi prišli v Slovenijo, če bi se še enkrat odločali?

Bi. Ko sem prišel v Slovenijo, sem tvegaj, a kdor ne tvega, nič ne dobi. Včasih sem čutil domotožje, a ko sem pogledal v polno luno, sem se spomnil na dom. Ta me spominja na Madagaskar, saj ob polni luni prirejamo zabave. A zdaj sem s Slovenijo zelo povezan. Moje pravo ime je namreč Adria. Mamo sem vprašal, zakaj mi je dala tako nenavadno ime. Odgovorila mi je, da sem ime dobil po morju, ki leži med Italijo in takratno Jugoslavijo. Od takrat sem si želel obiskati te kraje. Ko sem prišel, so me povabili na kopanje v morje. Ampak jaz ne znam plavati, zato sem povabilo odklonil. Nato sem izvedel, da se to morje imenuje Jadransko morje, tako kot jaz.

Maruška Trebše, 9. a in Špela Kaluža, 9. b